

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**HISTÒRIA MODERNA DE LA
MONARQUIA HISPÀNICA**

Coordinació: PASOLA TEJEDOR, ANTONI DE PADUA

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	HISTÒRIA MODERNA DE LA MONARQUIA HISPÀNICA			
Codi	100081			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història (R 2015)	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	3	3	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	PASOLA TEJEDOR, ANTONI DE PADUA			
Departament/s	HISTÒRIA DE L'ART I HISTÒRIA SOCIAL			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	<p>Aquest curs, degut a la situació pandèmica, es preveuen segons les darreres instruccions (juny 2020), 22,5 Hores Presencials i 22,5 Hores No Presencials però Síncrones (presencials virtualitzades). Juntes, HP + HNPs, sumarien les 50 hores presencials (35%) d'un curs normal i que integrarien les pràctiques que poden ser: debats, comentaris de text, visites a arxius i/o exposicions, visionat i comentari de pel·lícules, explicació i tècniques de treball científic...</p> <p>Les 100 hores restants (65%) per completar les 150 hores que impliquen el 6 crèdits seran de treball autònom de l'alumne (Hores No presencials de treball Autònom, HNPa).</p> <p>La virtualització de la docència comportarà convocatòries de video-conferències participatives en l'horari de l'assignatura per comentar els aspectes més importants i/o més necessitats d'explicació. A més, es donaran lectures complementàries i es podran passar altres materials explicatius com powerpoints amb explicacions orals incrustades que seran considerats materials obligatoris. El correu electrònic a través del campus virtual prendrà un major protagonisme en el diàleg professor-alumne.</p>			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català / castellà			
	Poden haver materials en anglés, francés o italià.			

Distribució de crèdits

Avaluació (consultar pestanya per veure requisits de nota mínima pel càlcul de la nota final i casos de copia o plagi)

1) Si el curs presencial es pot fer amb normalitat:

Examen: 50% nota

3 Informes de dossiers de l'assignatura: $13,3\% \times 3 = 40\%$ nota

Assistència: 10% nota

2) En cas de confinament que superi la meitat del semestre:

Examen: 40% nota

3 Informes sobre els dossiers de l'assignatura: $13,3\% \times 3 = 40\%$ nota

Assistència i participació en les reunions virtuals: 20 % nota

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
PASOLA TEJEDOR, ANTONI DE PADUA	antoni.passola@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

EN AQUEST APARTAT APORTEM INFORMACIÓ SOBRE TEMARI, BIBLIOGRAFIA I INFORMACIÓ EN TORN A LA PROTECCIÓ DE DADES.

El curs s'articula al voltant de debats preparats a base de explicacions a l'aula i dossiers de lectura. L'objectiu és treballar, aprofundir i comprendre un problema capdal de la Història de l'època moderna de la monarquia hispànica com es descobrir la múltiple interrelació causal que va portar a la crisi de l'imperi hispànic i a la seva pèrdua de l'hegemonia internacional. De tres d'aquests debats s'haurà de presentar informes que formaran part de l'avaluació continua.

Aquests dossiers seran:

I.- Introducció als temps moderns.

II.- Les bases estructurals. Demografia, agricultura, comerç i indústria. [informe]

III.-L' Estat: estructures de govern [informe]

IV.- Mentalitats i Inquisició. La Santa Inquisició a judici.

V.- La crisi de 1640. [informe]

VI.- Les limitacions per a una reacció.

Les lectures que compondran els dossiers s'especificaran a l'inici del curs.

Manuels, Històries i Obres Generals.

ANES,G., *El Antiguo Régimen. Los Borbones*, Alianza, Madrid, 1975.

ARTOLA,M., *Antiguo Régimen y revolución liberal*, Ariel, Barcelona, 1978.

BALCELLS,A; DURAN,E; SALES,N., *Història dels Països Catalans*, EDHASA, Barcelona, 1980-81.

BALCELLS, A. (Dr): *Història de Catalunya*, Barcelona, L'Esguera dels llibres, 2004

BENNASSAR, B., *La América española y la América portuguesa (siglos XVI-XVIII)*, Biblioteca de la Historia de España, Sarpe, Madrid, 1986.

BENNASSAR, B.(Dir), *Historia de los españoles*, 2 vols., Barcelona, 1989.

BERNAL RODRÍGUEZ, A.M.: *Monarquía e Imperio*, vol 3 de la Historia de España dirigida por J. Fontana y R. Villares, Barcelona, Crítica, 2007.

- CASEY, J., *El regne de València al segle XVII*, Curial, Barcelona, 1981. [Hay trad. Castellana: Siglo XXI, Madrid, 1983.]
- CHAUNU, P., *La España de Carlos V*, 2 vols., Barcelona, 1976.
- COLAS LATORRE, G., *Aragón bajo los Austrias*, Zaragoza, 1977.
- DOMINGUEZ ORTIZ, A. (dr), *Historia de Andalucía*, vols. 4-5, Madrid, 1980.
- DOMINGUEZ ORTIZ, A., *El Antiguo Régimen: Los Reyes Católicos y los Austrias*, Alfaguara, Madrid, 1978.
- DOMINGUEZ ORTIZ, A., *Sociedad y Estado en el siglo XVIII Español*, Ariel, Barcelona, 1984.
- ELLIOTT, J.H., *La España Imperial (1469-1716)*, Vicens Vives, Barcelona, 1972.
- FERNÁNDEZ ALBADALEJO, P.: *La Crisis de la Monarquía*, vol. 4 de la Historia de España dirigida por J. Fontana y R. Villares, Barcelona, Crítica, 2009.
- FERNANDEZ DIAZ, R (ed), *La España del Siglo XVIII. Homenaje a P.Vilar*, Crítica, Barcelona, 1984.
- FERNANDEZ DIAZ, R., *La España Moderna. Siglo XVIII*, Manual de Historia de España, IV, Historia 16, Madrid, 1993.
- FERNANDEZ PINEDO, E; GIL NOVALES, A; DEROZIER, A., *Centralismo, Ilustración y agonía del Antiguo Régimen*, M.TUÑON DE LARA (dr.), *Historia de España*, vol VI, Labor, Barcelona, 1982.
- GARCIA CARCEL, R.; SIMON, A.; RODRIGUEZ SANCHEZ, A., *La España Moderna. Siglos XVI-XVII*, Manual de Historia de España, III, Historia 16, Madrid, 1992.
- GARCIA CARCEL, R., *Historia de Cataluña. Siglos XVI y XVII*. Barcelona, Ariel, 1985. 2v.
- GARCIA CARCEL, R. (Coord.), *Historia de España, Siglos XVI y XVII: La España de los Austrias*, Cátedra, Madrid, 2003. (junto con J.L. Betrán, M. Peña, R.M. Alabrús, E. Soria, J.J. Bravo Caro y A. Fernández Luzón).
- HERR, R., *España y la Revolución del XVIII*, Madrid, 1964.
- KAMEN, H., *La España de Carlos II*, Crítica, Barcelona, 1981.
- KAMEN, H., *Una sociedad conflictiva. España 1469-1714*, Alianza, Madrid, 1984.
- LE FLEM, J.P.; PEREZ, J.; et alii, *La Frustración de un Imperio (1476-1714)*, M. TUÑON DE LARA (dr.), *Historia de España*, vol V, Labor, Barcelona, 1982.
- LYNCH, J., *El siglo XVIII, Historia de España, XII*, Crítica, Barcelona, 1991.
- LYNCH, J., *España bajo los Austrias*, 2vols., Península, Barcelona, 1970-75. [Hay reedición reciente en Crítica, Barcelona].
- MALTBY, W.S., *Auge y caída del Imperio Español*, Madrid, Marcial Pons-Historia, 2011.
- MARCOS MARTIN, A.; *España en los siglos XVI, XVII y XVIII. Economía y Sociedad*. Ed. Crítica / Caja Duero, Barcelona, 2000.
- MENENDEZ PIDAL, R.; JOVER ZAMORA, J.M.(drs.), *Historia de España*, vol XXV, Madrid, 1982.
- NADAL FARRERAS, J., WOLFF, P. (drs.), *Història de Catalunya*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1983.
- RODRIGUEZ SANCHEZ, A.; RODRIGUEZ CANCHO, M.; FERNANDEZ NIEVA, J., *Historia de Extremadura, tomo II, Los tiempos Modernos*, Universitas-Consejería de Educación y Cultura de la Junta de Extremadura, Badajoz, 1985.

RUIZ TORRES, P.: *Reformismo e Ilustración*, Vol 5 de la Historia de España dirigida por J. Fontana y R. Villares, Crítica, Barcelona, 2008.

VILAR, Pierre., *Crecimiento y Desarrollo. Economía e Historia. Reflexiones sobre el caso Español*. Barcelona, Ariel, 1980.

VILAR, P., *Catalunya dins l'Espanya Moderna*, 4 vols., Eds. 62, Barcelona, 1986.

VILAR, P., *Historia de España*, Crítica, Barcelona, 1983.

VV.AA., *Història de Catalunya, IV*, Salvat, Barcelona, 1978.

VV.AA., *Historia de Castilla y León*, Vols. 6-8, Ambito, Valladolid, 1986.

Informació sobre protecció de dades en l'enregistrament audiovisual en l'assignatura HISTÒRIA MODERNA DE LA MONARQUIA HISPÀNICA.

De conformitat amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, t'informem que:

- El responsable de l'enregistrament i l'ús de les teves imatge i veu és la Universitat de Lleida - UdL- (dades de contacte del representant: Secretaria General. Plaça Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida; sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dpd@udl.cat).
- Les teves imatge i veu enregistrades s'utilitzaran exclusivament per a les finalitats inherents a la docència de l'assignatura.
- Les teves imatge i veu enregistrades es conservaran fins a la finalització del curs acadèmic vigent, i es destruiran en els termes i condicions previstes en la normativa sobre conservació i eliminació dels documents administratius de la UdL, i les taules d'avaluació documental aprovades per la Generalitat de Catalunya (<http://www.udl.cat/ca/serveis/arxiu/>).
- La teva veu i imatge és imprescindible per impartir la docència en aquesta assignatura, i la docència és un dret i un deure del professorat de les Universitats, que ha d'exercir amb llibertat de càtedra, com preveu l'article 33.2 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats. Per aquest motiu, la UdL no necessita el teu consentiment per enregistrar les teves veu i imatge amb aquesta exclusiva finalitat, d'impartir docència en aquesta assignatura.
- La UdL no cedirà les dades a tercers, llevat dels casos estrictament previstos en la Llei.
- Pots accedir a les teves dades; sol·licitar-ne la rectificació, supressió o portabilitat; oposar-te al tractament i sol·licitar-ne la limitació, sempre que sigui compatible amb les finalitats de la docència, mitjançant escrit tramès a l'adreça dpd@udl.cat. També pots presentar una reclamació adreçada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, mitjançant la seu electrònica de l'Autoritat (<https://seu.apd.cat>) o per mitjans no electrònics.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Prendre consciència de la complexitat i interrelació de factors que modelen l'evolució de la societat hispànica dels segles XVI al XVIII
- Comprendre la importància de les bases materials i divisió social en la configuració de la societat moderna i com van influir i es van relacionar amb la resta dels factors definitoris d'aquella societat
- Identificar les diferents conjuntures i problemàtiques que es van desenvolupar en l'àmbit governat per la monarquia hispànica a l'edat moderna
- Arribar a assimilar correctament el contingut de materials d'estudi, identificant en textos de lectura les tesis principals i posicionament dels autors.

Competències

CB5 Saber desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

CG4 Posseir les capacitats, eines i recursos per a l'anàlisi i la síntesi d'informació

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà

CE5 Planificar la recerca, anàlisi, síntesi i exposició d'informació sobre un tema històric, desenvolupant-i argumentant-.

Continguts fonamentals de l'assignatura

- Las bases estructurales: demografía, mundo rural, industria y comercio
- La sociedad hispánica de los siglos XVI-XVIII: grupos sociales y evolución
- La Monarquía Hispánica y el Estado Moderno: Reyes Católicos, Austrias y Borbones.
- Cultura y Pensamiento: La Inquisición
- Del Imperio a la decadencia. Las crisis de los modelos monárquicos: Revueltas, rebeliones y guerras internas

Eixos metodològics de l'assignatura

2 Estudio de casos

5 Debates

6 Aprendizaje basado en problemas

9 Aprendizaje a partir del análisis y de la reflexión sobre materiales docentes, textos históricos, artículos científicos, audiovisuales y cartografía

10 Instrucción programada a través de materiales docentes y manuales.

la dinàmica del curso se centra en la presentació en classe de los temas que articulan los diversos dossiers que conforman el guió de la assignatura. La contextualizació de éstos precede a la exposició por el alumnado y debate en clase del contenido de los dossiers en torno a la problemática planteada, en los días señalados para tal efecto. Se habrá de presentar un informe escrito (5-7 folios sin contar portada y bibliografía) de tres de esos debates que contribuirán con su nota a la evaluación continua. La asistencia y participación en clase también contarán en esa evaluación continua. Un examen final sobre el contenido de lo expuesto en clase así como de los dossiers completará la nota del curso.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Introducció: setmanes 1 i 2

Bases estructurals: setmanes 3 a 6

L'estat: setmanes 7-8

Mentalitats: setmanes 9-11

Crisi 1640: setmanes 12-13

Límits a la reacció: setmanes 14-15.

Sistema d'avaluació

Avaluació:

1) Si el curs presencial es pot fer amb normalitat:

Examen: 50% nota

3 Informes de dossiers de l'assignatura: $13,3\% \times 3 = 40\%$ nota

Assistència i participació activa: 10% nota

2) En cas de confinament que superi la meitat del semestre:

Examen: 40% nota

3 Informes sobre els dossiers de l'assignatura: $13,3\% \times 3 = 40\%$ nota

Assistència i participació activa en les reunions virtuals: 20 % nota

Caldrà una **nota mínima de 3'5 en l'avaluació mitjana d'informes, així com en la nota de l'examen per aprovar el curs**. No arribar a aquesta nota en l'examen o en la mitjana del informes inhabilita per aprovar el curs.

Es valorarà la participació activa a les sessions i als debats, suposant fins a un 20% de la nota total en cas de virtualització. En cap cas es valorarà l'assistència passiva.

Descobrir-se **plagi o còpia tindrà greus conseqüències** i sempre repercutirà a la nota. En el cas dels informes, aquell informe que arribi a una quarta part copiada serà avaluat amb 0 punts i la mitja aritmètica dels 3 informes (inclòs l'avaluat amb 0 punts) es veurà reduïda en 1 punt. En el cas de l'examen, cada pregunta copiada serà avaluada amb 0 punts i es restarà 1 punt a la nota total de l'examen. En tots dos casos es mantindrà la nota mínima de 3'5 punts per calcular la nota final del curs.

Valoracions com la participació a classe i intervenció en els debats i comentaris d'articles i dossiers objecte d'anàlisi serviran en gran mesura per arrodonir, pujar o compensar la nota.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografía básica de la Historia Moderna de España

I. manuales, historias y obras generales.

ANES, G., *El Antiguo Régimen. Los Borbones*, Alianza, Madrid, 1975.

ARTOLA, M., *Antiguo Régimen y revolución liberal*, Ariel, Barcelona, 1978.

BALCELLS, A.; DURAN, E.; SALES, N., *Història dels Països Catalans*, EDHASA, Barcelona, 1980-81.

BALCELLS, A. (Dr): *Història de Catalunya*, Barcelona, L'Esfera dels llibres, 2004

BARCELO, M.; RIQUER, B. de; UCELAY DA CAL, E., "Sobre la historiografia catalana", en *L'Avenç*, 50, Barcelona, 1982, pp.68-73.

- BENNASSAR, B., *La América española y la América portuguesa (siglos XVI-XVIII)*, Biblioteca de la Historia de España, Sarpe, Madrid, 1986.
- BENNASSAR, B.(Dir), *Historia de los españoles*, 2 vols., Barcelona, 1989.
- BERNAL RODRÍGUEZ, A.M.: *Monarquía e Imperio*, vol 3 de la Historia de España dirigida por J. Fontana y R. Villares, Barcelona, Crítica, 2007.
- BOIS, G.; "Què és el feudalisme" *L'Avenç*, 33, Barcelona, 1980, pp.23-30.
- CASEY, J., *El regne de València al segle XVII*, Curial, Barcelona, 1981. [Hay trad. Castellana: Siglo XXI, Madrid, 1983.]
- CHAUNU, P., *La España de Carlos V*, 2 vols., Barcelona, 1976.
- COLAS LATORRE, G., *Aragón bajo los Austrias*, Zaragoza, 1977.
- DOMINGUEZ ORTIZ, A. (dr), *Historia de Andalucía*, vols. 4-5, Madrid, 1980.
- DOMINGUEZ ORTIZ, A., *El Antiguo Régimen: Los Reyes Católicos y los Austrias*, Alfaguara, Madrid, 1978.
- DOMINGUEZ ORTIZ, A., *Sociedad y Estado en el siglo XVIII Español*, Ariel, Barcelona, 1984.
- ELLIOTT, J.H., *La España Imperial (1469-1716)*, Vicens Vives, Barcelona, 1972.
- FERNÁNDEZ ALBADALEJO, P.: *La Crisis de la Monarquía*, vol. 4 de la Historia de España dirigida por J. Fontana y R. Villares, Barcelona, Crítica, 2009.
- FERNANDEZ DIAZ, R (ed), *La España del Siglo XVIII. Homenaje a P.Vilar*, Crítica, Barcelona, 1984.
- FERNANDEZ DIAZ, R., *La España Moderna. Siglo XVIII*, Manual de Historia de España, IV, Historia 16, Madrid, 1993.
- FERNANDEZ PINEDO, E; GIL NOVALES, A; DEROZIER, A., *Centralismo, Ilustración y agonía del Antiguo Régimen*, M.TUÑÓN DE LARA (dr.), *Historia de España*, vol VI, Labor, Barcelona, 1982.
- GARCIA CARCEL, R.; SIMON, A.; RODRIGUEZ SANCHEZ, A., *La España Moderna. Siglos XVI-XVII*, Manual de Historia de España, III, Historia 16, Madrid, 1992.
- GARCIA CARCEL, R., *Historia de Cataluña. Siglos XVI y XVII*. Barcelona, Ariel, 1985. 2v.
- GARCIA CARCEL, R. (Coord.), *Historia de España, Siglos XVI y XVII: La España de los Austrias*, Cátedra, Madrid, 2003. (junto con J.L. Betrán, M. Peña, R.M. Alabrús, E. Soria, J.J. Bravo Caro y A. Fernández Luzón).
- GARCIA CARCEL, R. (Coord.), *Historia de España, Siglo XVIII: La España de los Borbones*, Cátedra, Madrid, 2002. (junto con V. León, J. Tortella, L. Roura y B. Hernández).
- HERR, R., *España y la Revolución del XVIII*, Madrid, 1964.
- KAMEN, H., *La España de Carlos II*, Crítica, Barcelona, 1981.
- KAMEN, H., *Una sociedad conflictiva. España 1469-1714*, Alianza, Madrid, 1984.
- LE FLEM, J.P.; PEREZ, J.; et alii, *La Frustración de un Imperio (1476-1714)*, M. TUÑÓN DE LARA (dr.), *Historia de España*, vol V, Labor, Barcelona, 1982.
- LYNCH, J., *El siglo XVIII, Historia de España, XII*, Crítica, Barcelona, 1991.
- LYNCH, J., *España bajo los Austrias*, 2vols., Península, Barcelona, 1970-75. [Hay reedición reciente en Crítica, Barcelona].

- MALTBY, W.S., *Auge y caída del Imperio Español*, Madrid, Marcial Pons-Historia, 2011.
- MARCOS MARTIN, A.; *España en los siglos XVI, XVII y XVIII. Economía y Sociedad*. Ed. Crítica / Caja Duero, Barcelona, 2000.
- MENENDEZ PIDAL, R.; JOVER ZAMORA, J.M. (drs.), *Historia de España*, vol XXV, Madrid, 1982.
- MERCADER RIBA, J.; DOMINGUEZ ORTIZ, A., *Historia de España y América, IV. La época del despotismo ilustrado*, Vicens-Vives, Barcelona, (orig. 1957).
- MOLAS I RIBALTA, P.; *Edad Moderna (1474-1808)*, vol. 3 del Manual de Historia de España, Espasa Calpe, Madrid, 1993.
- NADAL FARRERAS, J., WOLFF, P. (drs.), *Història de Catalunya*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1983.
- RODRIGUEZ SANCHEZ, A.; RODRIGUEZ CANCHO, M.; FERNANDEZ NIEVA, J., *Historia de Extremadura, tomo II, Los tiempos Modernos*, Universitas-Consejería de Educación y Cultura de la Junta de Extremadura, Badajoz, 1985.
- Ruiz Ibañez, J.J.: *Los Siglos XVI-XVII : política y sociedad*, Historia de España, Síntesis, Madrid, 2007
- RUIZ TORRES, P.: *Reformismo e Ilustración*, Vol 5 de la Historia de España dirigida por J. Fontana y R. Villares, Crítica, Barcelona, 2008.
- VILAR, Pierre., *Crecimiento y Desarrollo. Economía e Historia. Reflexiones sobre el caso Español*. Barcelona, Ariel, 1980.
- VILAR, P., *Catalunya dins l'Espanya Moderna*, 4 vols., Eds. 62, Barcelona, 1986.
- VILAR, P., *Historia de España*, Crítica, Barcelona, 1983.
- VV.AA., *Història de Catalunya, IV*, Salvat, Barcelona, 1978.
- VV.AA., *Historia de Castilla y León*, Vols. 6-8, Ambito, Valladolid, 1986.